

вагітності за соціальними показниками. У випадку встановлення необхідності проведення такої операції за медичними показниками вона повинна відбуватись без урахування думки батька дитини. Але і за таких умов треба обов'язково інформувати його про прийняте дружиною рішення. Вважаємо, що законодавство України (ст. 50 Сімейного кодексу чи ст. 50 «Основ законодавства України про охорону здоров'я») необхідно доповнити положенням про те, що чоловік повинен бути поінформований при визначених випадках про прийняте дружиною рішення про проведення операції штучного переривання вагітності.

Список використаної літератури:

1. BOSO v. ITALY, Decision of ECHR, [Online], available at: https://www.echr.coe.int/Documents/CLIN_2002_10_46_ENG_815419.pdf (Accessed Apr. 2019).
2. PATON v. THE UNITED KINGDOM, Decision of ECHR, [Online], available at: <https://www.globalhealthrights.org/health-topics/health-care-and-health-services/paton-v-united-kingdom/> (Accessed Apr. 2019).
3. R.H. v. NORWAY, Decision of ECHR, [Online], available at: <https://www.globalhealthrights.org/wp-content/uploads/2016/12/H.-v.-NORWAY.pdf> (Accessed Apr. 2019).

Ключові слова: Європейський Суд з прав людини, гендерна рівність, подружжя згода, планування сім'ї, інтереси батька при народженні дитини, права на аборт, право на життя.

Ключевые слова: Европейский Суд по правам человека, гендерное равенство, согласие супруга (и), планирование семьи, интересы отца при рождении ребенка, права на аборт, право на жизнь.

Key words: European Court of Human Rights, gender equality, spousal consent, family planning, father's interests at the birth of a child, abortion rights, right to life.

САКІР-МОЛОЧКО НІНА ВАСИЛІВНА

Академія Державної пенітенціарної служби,
аспірант кафедри теорії та історії держави і права, конституційного права

КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ЯК МЕТОД ДОСЛІДЖЕННЯ ВИБОРЧИХ СИСТЕМ

В сучасному суспільстві дедалі більшої актуальності набуває питання дослідження виборчих систем, їх переваг та недоліків, відповідності загальноприйнятим принципам, впливу конкретних елементів виборчої системи на результати голосування тощо. В кожному випадку виборче законодавство є унікальним та визначає характерні саме для даної країни умови обрання членів парламенту. Проте, існують і загальні для кожної країни ознаки – елементи виборчої системи. Таке поєднання спільного і відмінного забезпечує можливість використання

компаративного конституційно-правового аналізу в галузі виборчого права країн світу. Для повноцінного дослідження виборчих систем виявляється недостатньо лише провести їх детальний аналіз, вивчивши всі елементи конкретної виборчої системи, але також необхідно і порівняти функціонування кожного з елементів у виборчій системі кожної конкретної країни.

«Одним з методів, що виявив свою ефективність та продуктивність в контексті загальнотеоретичних правових розвідок, і який активно застосовується у конституційному праві, є компаративний метод» [5, с. 86]. «Порівняльне правознавство як метод – сукупність прийомів виявлення загальних закономірностей виникнення, розвитку, функціонування правових систем (їх елементів) за допомогою їх порівняння» [4, с. 13].

Доцільність використання саме компаративного аналізу (порівняльного правознавства) для дослідження виборчих систем як правового інституту є доведеною та обґрунтованою. «До всіх правових систем, до всіх галузей права, до всіх правових явищ, які існують у світі, має вихід порівняльне правознавство. Усі правові явища можуть мати порівняльний вимір і в цьому сенсі входять до об'єкта порівняльного правознавства» [2, с. 13].

Компаративний аналіз проводиться за допомогою ряду інструментів та методів. Науковці відносять до інструментарію порівняльного аналізу «принципи подібності та відмінності, дедуктивні теоретичні моделі правових інститутів та індуктивні методи їх верифікації з допомогою діахронно-історичного та синхронно-функціонального способів збору даних» [3, с. 46]; до методів: порівняльний (як основний метод), історичний, логічний, соціологічний, статичний, системний, функціональний (загальнонаукові методи), формально-юридичний, правового регулювання (спеціальні методи) герменевтичний, аксіологічний, антропологічний, діалектичний (загальні філософські підходи) [4, с. 10].

Порівняльне правознавство зарекомендувало себе як ефективний метод дослідження правових систем, проте варто зазначити, що даний метод має і ряд недоліків та проблем, що проявляються в тому числі і в ході порівняння виборчих систем. До проблем порівняльного правознавства зазвичай відносять: «культурну обмеженість» дослідника, обмежене число конкретних прикладів, відбір параметрів для порівняння, визначення змісту конкретних понять та термінів, функціональна еквівалентність, врахування історичного минулого систем, верифікація прогнозів дослідження [3, с. 48–49]. Для подолання можливих проблем слід користуватись наступними методологічними правилами: «сприйняття правової реальності має бути системним; використання методу вторинного аналізу, а також критичне бачення правової карти світу (аналіз правових систем, у тому числі і рідної, має здійснюватися з неупередженістю й адекватним висвітленням їх позитивних чи негативних рис); порівнюватися мають типові факти, з урахуванням зв'язку з конкретною обстановкою, причинами виникнення правового явища, динамікою розвитку; аналізуючи законодавчий акт і практику його

застосування, слід враховувати прояв суб'єктивного фактора у правотворчості та правозастосуванні; слід уникати вживання «нестійких» термінів, не варто вживати багатозначні терміни, необхідно вивчати історію цих термінів, їх еволюцію та змістовне навантаження, корисно скласти словник ключових понять; необхідно виявляти сутність порівнюваних об'єктів, а не правову форму» [1, с. 15].

Варто звернути увагу на особливості сучасного порівняльного правознавства: поліфункціональність, домінування порівняльно-правового методу при поєднанні аксіологічного та порівняльного підходів, поєднання теоретичних та праксеологічних аспектів.

Отже, при дослідженні виборчих систем використання компаративістського (порівняльного) методу дає можливість зробити висновки щодо ефективності функціонування кожного з елементів в конкретному виді виборчої системи та, як наслідок, ефективності функціонування кожної виборчої системи в цілому. При цьому, необхідно намагатися нівелювати недоліки методу порівняльного правознавства задля того, щоб найповніше використати компаративний аналіз як найбільш перспективний метод у сучасних правових дослідженнях.

Список використаної літератури:

1. Баранова Ю.О. Методологічні правила порівняльно-правових досліджень: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Одеса, 2015, 28 с.
2. Гуменюк Т.І. Перспективи розвитку порівняльно-правових досліджень в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки*. 2018. Вип. 3. Том 1. С. 12–17.
3. Долженков О. Порівняльний аналіз як метод політологічних досліджень. *Освіта регіону*. 2013. № 1. С. 45–50.
4. Петришин О.В. Порівняльне правознавство у таблицях : навч. посіб. для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів / авт.-уклад.: О.В. Петришин, О.В. Зінченко, Д.В. Лук'янов, С.П. Погребняк. 2-ге вид., змін. Харків : Право, 2018, 184 с.
5. Скрипнюк В.М.. Методологія компаративного аналізу в сучасних конституційно-правових дослідженнях. *Держава і право : збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки*. 2013. Вип. 62. С. 85–90.

Ключові слова: порівняльне правознавство, компаративістика, виборча система.

Ключевые слова: сравнительное правоведение, компаративистика, избирательная система.

Key words: comparative law, comparative studies, electoral system.